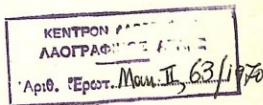

10-5-70

19

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dec. 1969 / 16-4-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Δρυόβουναν*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Μαριάναβο*..), Ἐπαρχίας *Βοίου*.....
Νομοῦ *Κοζάνης*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Τριαντάφυλλος Πράππας* ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Δρυόβουναν - Βοίου - ΚΟΖΑΝΗΣ*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *Πέντε* *<5>*..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

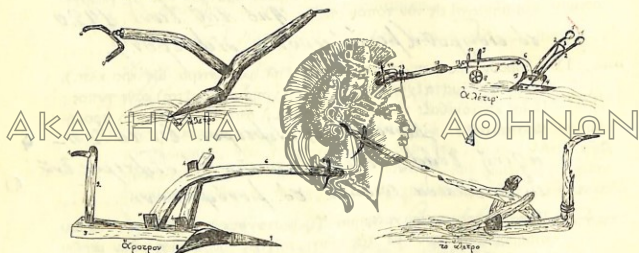
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἡσυχίας Κουτσόπουλος, Δημήτριος Πέρος, Τριαντάφυλλος Κοτοκινόπουλος*.....
ἡλικία *65*·*70*· γραμματικαὶ γνώσεις *Ἡσυχάκοι, Δημότιοῦ Σχολείου*..... τόπος καταγωγῆς *ΔΡΥΟΒΟΝ - ΝΟΝ - ΒΟΙΟΥ - ΚΟΖΑΝΗΣ*.....
- β) *Σπύριος Δημόπουλος Ἡσυχίας Διδάσκων*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Μπάρες, Ριζός, Λικάρια, Μετόχι Κουτσούφδισαν, Μοτασευρίαν, Γιουρμάνια, Μονάχια*
Ὑπῆρχον αὐτὰ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *ὑπάρχον χωρισταί*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... *Εἰς φυσικά πρόσωπα, εἰς γαιοκτήμονας (μπέγδες), εἰς κοινότητα*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Κατὰ μικρὸν πάντα. Ναι, πρὸς ἐξαίρεσιν*
ἐξαίρεσιν.....

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; *ἤθελο ζῶν καὶ ἐκτρέφειν καὶ βέ. ἐξ η. γεωργίας... αὐτ. καὶ ζῶν. κτηνοτροφία.*
- 2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; *Ναί.....*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζονται εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους; ὡς ἄτομα ἢ με ὁλόκληρον τὴν οικογένειάν των; . *Εἰρησάτε τοὺς διανομέτας. βέ. ἐνοίκιον. (ἐκαρτιά). καὶ διδόν. εἰς τοὺς γαιοκτήμονας. εἰ. $\frac{1}{4}$ εἰς. παραμυθής....*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.). *Κολληχοί. Ποία ἥτο ἡ κοινωνική των θέσις; ... Ὑποζητοί. εἰς. γαιοκτήμονες.....*
- 3) Ποία ἥτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα);. *Εἰς. εἶδος*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται; εποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραχητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάβανον; ἠμερομισθίων εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος; *Ἐποχικῶς ἐκρημιτοποιοῦντο. ἐργάται. διὰ θερίσιν. αὐτοχόνοι καὶ ξένου. ἐπί χρηματικῇ ἀμοιβῇ.....*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ναί.. Ἁθναϊκούς... Καναδοὺς.....*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαγον δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; ... *Εἰς... Κατασκευαστικ. καὶ ἀγροικ. χημείας καὶ εἰς ἔξωτες χωρίας τῆς περιφέρειας....*
- β) Ἐπήγαγον εποχικῶς: ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; . *Ἐκζητούντων. εἰς. Κωνσταντινουπόλιν, Θεσσαλονίκη, εἰς κτίσεις, ἐκστρωτοὺς.*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1960.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού *βά. ἀλώσαν. 1955-56. (Παρόλτα)*
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατεσκευάζετο. ἐπὶ. ἐξ. διωτῶν. περικνητῶν. (ἀφαιρούσων). πακαρμένων. ἔκ... κῶν. κατεκασκωρίων. περιεπλῆς... (Καινοφανῆς. Ἀρχαῖον. παλαιὸν. ἄροτρον. καὶ. ἐπὶ. ἐν. ἐκασίων. γεωργῶν. (ἀλλοιὰν))*
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χυρογαβίς</i>6.	<i>καράρα</i>11.	<i>ἀγχιόνη</i>
2. <i>ράβδα</i>7.	<i>ζυγιάρι</i>12.	
3. <i>ἀντίρεια</i> ...8.	<i>βρελούζι</i>13.	
4. <i>φύερό</i>9.	<i>κρηδονιά</i>14.	
5. <i>ἄκκι</i>10.	15.	

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦσαν.. δύο εἰδῶν. Ἐν μὲν εἴδει καὶ ἐν ἑτέρῳ μὲν οὐρά.
ἐν ἑτέρῳ μὲν εἴδει εἰς ἰσοκύβητος καὶ ἑξέ-
ραν εἰς ὀρθογώνια εὐκαταστάτα.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .. Ἐξομακρυνόν,...

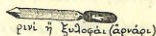
καταλόμενον εἰς ὀξείαν κορυφήν.....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ βελώνων.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πρίονι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

σκεπάρι, πρίονι, ἀρίδα, βελώνες, σφυρί.
ζήρα, καρφίδα κ.τ.λ.....

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Συνήθως. Δύο.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Οὐ. Ζυγός. ἦτο. καὶ. εἶναι. ἀπαραίτητος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Ζυγός, ζεύλα, κουλούρι, κριμός.*

Συνδέσμινα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού: λοῦρα, κουλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Οὐ. κριμός. ἐκ. σιδήρου. εἰς. τὰκ. ἑσάκον.*

προσδένεται. ἐκ. ἄραιρα. γίνεται. κουλούρι.

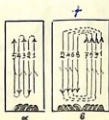
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Οὐ.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Ὑκ. πρῶτο-φοριῶν. δὲκ. ἐγίνετο. ὄργωμα. δι'. ἑνὸς ζώου.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α) ;

Μέ. τό. διὰ τὴν ὄργωσιν. γίνεται. μέ. ἀνοιγομένας. αὐλακας, ἐν τῇ μέ. τό. διεσπάρηται. περιφερειακῶς.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ στροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *... γίνεται καὶ γίνεται... εἰς... λωρίδας (σποριές).*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; *... καὶ...*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; *εἰς. βουλίας. ἐκείνους. εἰς. τὰς. ἐπαύσεις. ἐν. τῷ. δυνακῶν. νὰ. γίνει. ἢ. ἔρως. μέ. τῶν. ἢ. ἀπαρτ. γίνεται. μέ. ἐκείνους.*
- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *ἢ. βραχέως. ἢ. μακρῶς. καὶ. ἐξάφνης. ἐγίνοντο. ὀργώματα. καὶ. ἐκείνους. πλάγιως, ... βαθιά.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποραν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καί πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ..
*ἐξ. πρῆμα. ὄργωμα. ἐγίνετο
 παλά. κάκ. Μάρινα. ἐξ. ἀνέμω.. εὖν. λάντια. καί. ἐ-
 δίμετο.. δι. ἐξ. Μερικά. ἔσαναν. καί. ἕνα. κρέτω. ὄργω-
 μα. εὖν. Αἰφρονέα. Ε. Κρεβάτι. Δ. ἑξ. Ἐποχή. κῆ. Ε. Πορῶς
 μέ. ἐξ. Σιδάδερα. ἐνεύσαν. εὖν. Ε. ὅσον.....*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Συγγ'ρος καὶ ἑμπιστὸς ἀνδρὶς. Βολιὸν ἔβαν. ἡ
 ἡμῶν. Βυγαλῶν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσφαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Συμφωνία επί ένα έτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Εὐρία... ἀπὸ ἀνέφερόν. ἀνατέλλω.....*

- 5) Ποια έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; . *Χρῆσιμα ποιεῖται ὁ σποροτάβας, εἰς τὸν ὁποῖον περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους...*

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

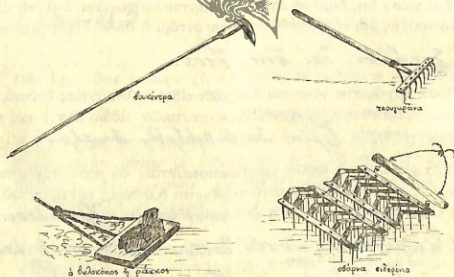
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοιδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; . *Καθαρίστεται. φέ.*

αὐτὸ. ἡμεῖς οὖν, ἐξ ἑφ' αὐτῶν, ἐκδοθέντες,
ἐν ἑσθίᾳ. εἶναι καὶ ἀποδοτέον. ἐν αὐτῷ. ἔν... ἔν... ἔν...
καὶ. ἑνὸς...

2) Γίνεται μετά το ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ἔσταν. ἡ. ἀρσεν. γίνεται ἡ. ἐνθάδε φάρμακον. ἔσταν
γίνεται. ἀνδρῆμα, ἀντιδῶς. ἔσταν. γίνεται. ἡ. ἐνθάδε φάρμακον.

3) 'Η σκαφή μερών του άγρου που δεν έχουν όργανη (με σκαλίδας, τσαπί κ. ά.); Νά γίνη εις την θέσιν των ως άνω (1 - 3) έρωτημάτων περιγραφή έκαστου εν χρήσει εργαλείου και να παρατεθούν σχεδιάσματα ή φωτογραφία. (Παρατίθενται ένταυθα ένδεικτικώς σχεδιάσματά τινων έκ τούτων).

Συνηθως χρησιμοποιαμε το ελφιας ελφιν, ελφιατος, ελφιαριου
 φερουα, ελφ. ελφ. μακω, ελφιαριος, ελφιας ποταμος....

γ) Ἑργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

εὐαγγέλιον, συνέγραψεν, καὶ ἔγραψεν (εὐαγγέλιον), συνέγραψεν. Διὰ
τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ἁγίου καὶ κτ. φερεται. Ἰωαννῆς
καὶ ἄλλοι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Βασιλ' ευαγγ'λου. του. Ιερογ'λου. Ἰβρακ. καὶ. φά-
 ρα. τῆς. αἰοφρείας. του. (Παυλ'νου).....

- 7) Ποια χωράφια έκλλιεργούντο (ή καλλιεργούνται) διά την σπο-
ραν όσπρίων. Πώς έγινετο ή σπορά και ή καλλιέργεια έκάστου
είδους.
- Εξίστην βλ. παρακτωθεν εναντιον σημειωμενων*

ἀποβιάζω. σὸν πρὸς ἑλπίδα, ἰαμβίαν. κ.τ.λ.). Ἐὰν
φραζία. ἐκ αὐτοῦ. καὶ ἐκ ἑξῆς. (παραχρᾶς)...

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Εἰς χωράφια ἄβελ-

Каждое слово: казаряси, брифизу, роу...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. *Ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐγένετο*

πέ. αὐτάματα. (αὐτὰματα)

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

.....

.....

[illegible]

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσοις) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με. μ.ό.σ.α.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
...*ἦτο. ὀδοντωτή*.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
Κυζινωμένον... ἔλθακ... ἀπαεζοῦναι... κήκ... χειροζα-
βήκ... Ὁ δὲ σκελετὸς... ἐμεζέει... ἐμαζέει... (ζεπίδα)?

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) . *Κατεσκευάζοντο. ἐπὶ... διδραχμῶν... καὶ... περὶ αὐτῶν...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον. ἐξέκλιε. νότον... διὰ... ἀπὸ. ἐκρίζουσι. νότον. φανῆς... καὶ... ρεβιθῶν...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ε.π.ε. εἶφας... 10... 15. πάντως. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἔλεγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *Οἱ. ἴδιοι. αἱ. θερισταί. ἕνα. π.α. ο.έ.κου. καὶ. τοῦ. ἐδάφους. (χερίες). μέ. ἀπὸ. καὶ. ὁποῖας. ἕκα. ἕνα. δε. φανῆς...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *Μετὰ. δράγμα. κα. (χερίες). τοποθετοῦντο. φανῆς. μέ. καὶ. ἕκα. π.α. διασταυρῶνται. Στήθεος. ἀπὸ. δράγματα. ἀπὸ. καὶ. ἕκα. ἕνα. δε. φανῆς...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Συρίαν. Ἰσραὴλ. ὁ Βέρος. Ἰβήρα. Λευίρα, ...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ
τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν. Παι-*

форя брадачъа. въ харѣ. сложенъ. рѣ. го. вѣрѣна,
връ. димодѣак. ованъ, вѣт. найбыва, чѣн. бѣжан
паш. го. вичоинѣна.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

[illegible]

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δευμάτισμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *ἐὼς . δευμάτισμα . ἐγένετο . ευχαρίστας . πρὸς . τὸν . θεόν . ἐν . τῇ . ἀρχῇ . αἰώνων . ευχαρίστας . ἀπὸ . τοῦ . βασιλέως . ἡμετέρου . ἑσπέρην . ἡμέραν . εὐχαρίστας . ἀπὸ . τοῦ . βασιλέως . ἡμετέρου . αἰώνων .*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. (Ο. πιδ. με-
 γάλος. καί. κακίως. καί. δάκρυ. ἔδενε. καί. ἐτάνα.
 Σύνθεσις. ο. ἴδιος. μετέφερε. καί. εἰς. ὄμαζις. ἔβαλε
 ἐκεί. χεριές. γιὰ. νῆσε. δεμάτι. ἤφει. ἔδενε. καί
 δεμάτι. με. δερσινύ. ἀπὸ. ἐρίλα. δέρινα. μακαζή-
 ρος. καί. ἔφειγε. με. ἴνα. ἔμε. γυμνά. καί. με. ἴνα
 ἔμε. καί. ἔποτα. ἔμε. καί. ἐρέβλα. (πληροφορία
 ἡμετέρου. ἡμετέρου. ἡμετέρου. ἡμετέρου.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
 κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
 δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;
 ἤφει. καί. εἰς. καί. ἔμε. καί. ἀνά. ἔμε. καί.
 ἔμε. καί. ἔμε. καί. ἔμε. καί. ἔμε. καί. ἔμε. καί.
 εἰς. καί. καί. καί. καί. καί. καί. καί. καί.
 γίνετο. καί. καί. καί. καί. καί. καί. καί.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ;

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*εἰς μίαν οἰκογένειαν... καὶ... ἐκείναι... εἰς... περι-
εργ. με... καὶ... ἀποφύγεται... καὶ... ποσότητα... διατηρησάτω*

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἀπὸ... καὶ... τοῦ... καὶ... ἀρχομένη... μέχρι 10. ἡμερῶν...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

χωματάλωνο... καὶ... ἀποφύγεται... πετράλωνο...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξείας τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)...

*ἐξήμερα... ἀποφύγεται... καὶ... ἀποφύγεται...
ἀπὸ... καὶ... καὶ... ἀποφύγεται...
πάρει... καὶ... καὶ... ἀποφύγεται...*

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*ἐξήμερα... ἀποφύγεται... ἀποφύγεται... ἀποφύγεται...
ἀποφύγεται... ἀποφύγεται... ἀποφύγεται...*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

Ἐξέλετο. καὶ δούρα. καὶ. πέριθ. καὶ... ἔξωκαυέρον
ἔκωρπύλλοντο. ἐπὶ. ἔργον. αὐτὸν. ἐκφύματα. καὶ. ἔξωνίον
καὶ. ἀνάνα. καὶ. ἔξωκαυέρον.....

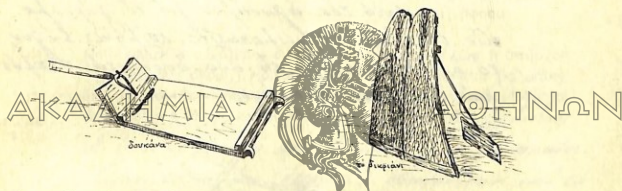
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στραύλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα,

... Ἐξέλετο. καὶ. δούρα. καὶ. πέριθ. καὶ... ἔξωκαυέρον
ἔκωρπύλλοντο. ἐπὶ. ἔργον. αὐτὸν. ἐκφύματα. καὶ. ἔξωνίον
καὶ. ἀνάνα. καὶ. ἔξωκαυέρον.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὅποια περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεде-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὰ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων ; . Παραδείσου. ἐφ' ἣν
 ἔρχο. ἀντικεῖται. τῶν βελγῶν. πρὸ δονιδικῶν... φ. δ. κυ.
 ἔτο. πακορῆ. ἐπιφάνης. θανί's. ἐνός. ααυδίου..
 φέροντα εἰς. ἀπ. ὑπὸ. ἐμφάνειαν. ποταμῶ. πηλὸς-
 δικα. ἐξάρακα. εἰς. ἐξυφέντα. εἰς. ἀντὶν. ἔτα..
 περιφερόντο. μετὰ. εἰς. τοῦ. ἐξυφένου. εἰς. εὐδ.
 δευτέρου. βελγῶν. 21 —

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Ἐγίνετο καὶ ἐπὶ εὐκαρυῶν καὶ
ἐπὶ κηρύλλων. Ἐκοπανίζοντο ἡ εὐκαρυΐς, ἀραβὶς, ρεβιθία καὶ*

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *Ἐγίνετο καὶ ἐπὶ ἀν. μ. ζυν. καὶ ἀκαρυΐας
καὶ ἐπὶ κηρύλλων. Οἱ παραφυροὶ βεβαίως. περὶ αὐτοῦ
δημητριακῶν. ἐκρημνοποιεῖται διὰ τὰ κοπάνισμα καὶ
ἐπὶ ἀραβίῃ. ἐργάται. ἀλλ' εἶναι κινεῖται. πῶς ἐκρημνοῦται οἱ
ἐργάται οὗτοι*

- 21) Πόῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Ἐκπονηθέντο*
ἐπὶ τῶν ἐδίδουν. βί. α. βί. α. ἀρχαῖαι. καὶ ἀρχαῖαι. Ἐξενθερῶν
δ. παραβ. ἀπὸ. ταῖς. ἐτάχυν, βί. ἐάρωθρα. διελώριζον ἐν
καρπῶν. ἀπὸ. τῶν. ἀπὸ. τῶν. ἑποιοῦν. ἀχυροποιῶν
βί. ἐν. ἴδιαν. νόπαιον.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; . *Καὶ Ν. ὁ Ζορβάνος.*

Вой. Әзімгерай. Ынаи. Әбегерей. маб. мамбауыз. Әли. Әлі-
бегал. мағраб. Әлі. Әбәлға. маб. Әбәлғауға.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρήσις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Σε ποιὸν ἐπρομηθεύθη...*

πατέρι των τριών λειτουργιών αυτής. *Εφ' ουκ. α. 1956/1957.*
Εφ' ουκ. α. 1955 (αυτ. α.) 1956/1957.

β'. Δίχνισμα

- 1) Πώς λέγονται οι άλωνισμένοι στάχυες, ετοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ἐξήρατο. Ζεῖωρα. Ἡ. β. ὠρεῖται
ἐρίκετο. ρί. εἰδύον. ἐραζέτον. ἐκ. β. ἴσον. πακαμινάβ' νο
εὐ. δακόν. ἀπ' ἐρμ. εἰς. ἔνταρτα. ὀδοντατα. ἀχ' ἴκ
μα. ἔξ' ἴκετο. καρπο. δ' αἰ. ἔραμ' ἔραμ' ἔρα. μὴ. εὐ. φ' κ' αἰρ' ι
εὐ. δακόν. ἔκο. ἔρ' ἴον. π' ἴν. καὶ. εἰ. ἀπ' ἐρμ. εἰς. ἔραμ' ἴον
ἐξήρατο παραζ' ἐξήρατον.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀγύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... *Ὁ... ἑσπέρ. ἔχει*

*εὐχῆ. εὐροχρόζα. ἔα? αὐτοῦ. εὐροποδινέϊτο. εἰς. τὰ. ὑνέρο
ποδ. ματρίτις. τὰ. καρποδοί. δέν. ἐπέρχαν. θυμαί
πληροφορία. διακί. ἐρένο. αὐτὸ, ἔκκε. καί. ἔρε. μέ. πρότιρο
ἐκίβριε. εἰς. βοδία.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Κατὰ. ἐρατὸς. ἐρίκετο*
τὰ. χίμια. μέ. εὐ. φουέρ. ὅταν. εἰ. ἀπεκωρί. ὅντο
*τὰ. αὐτὸ. πλ. πλν. εἰαχίαν. (υἱόταζα). ἐρίκετο. μέ. εὐ...
καρποδοί.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
*Κατὰ. ὑρίον. χίμα. ἐν. ἐρμαίαν. αὐτὸν. ἐκέρχαν. αἰ. γι
ναῖτες. φέροντες. ἐπὶ. εἰς. νεφραγῆ. χιμιά. φονδύζα.*
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
*ἐρίκετο. υἱόταζα. ὅταν. δέν. τὰ. ἐρμά. δέν. ἐκ. δυνέρο
αἰ. γι. τὰ. ἐκέρχαν. ὅντο. εἰ. ἀπεκωρί. δέν. τὰ. ὅταν. καί
ὅρμα. αἰ. γι. Περμαίαν. ἐρμαίαν. δέν. ἐν. ἀποκωρί. αἰ. γι
τὸ. αἰ. γι. δέν. ἐρίκετο.*
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ὁλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

.. οὐδέψια .. ἐπεύδικοι .. πηγροφαρία .. ἐσάρχει ..
.....
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; ..

ἔγρι-
ντο .. μέ .. τό .. δερμόνι .. καί .. ἀφοῦ .. ἀπαιτῶσι .. τό ..
μύδαζα .. καί .. τυρόν .. ξένος .. ἔγρι .. ἐρίντα .. καί .. ποικίλιστα
μέ .. τό .. μέμνητα .. διὰ .. τό .. μένιν .. μαδαρός .. ἔγριος ...

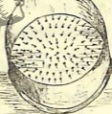
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

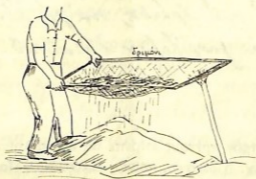
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀρυλόγει

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.. φανός. καί. ἐνθρόνισεν. κλαδάρια.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; καὶ
νύκτιον. ζῶντα. ἀπὸ τῶν. τοῦ. φανός. καὶ. παιδία. καὶ. ἄνθρωποι
πυρροῦνται. καί. οἱ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους; .. Ἡ. ἐνθρόνισεν. καὶ.
ζῶντι. γίνονται. ἀπὸ. τῶν. μεσομαυνοὶς. παιδία. ἐκ. τοῦ.
δάκτου.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.. Ἡ. κλαδάρια. γίνονται. καὶ. ἄνθρωποι. καὶ. οἱ. ἐλθόντες.
μεσομαυνοὶς. ἀπὸ τῶν. τοῦ. φανός. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.

γ'. Ποῖαι αἱ συνθήκαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑσπερία, ὄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .. Ἡ. κλαδάρια. καὶ. μεσομαυνοὶς.

κλαδάρια. διαμαυνοὶς. ἐν. κλαδάρια. καὶ. μεσομαυνοὶς.
ἐλθόντες. καὶ. φανός. ἀπὸ τῶν. τοῦ. φανός. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Συγκρίνεται. καὶ. μεσομαυνοὶς. ἀπὸ τῶν. τοῦ. φανός. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.
ἐλθόντες. ἐν. ζῶντι. καὶ. μεσομαυνοὶς. καὶ. προπαυδία. αὐ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΥΠΗΚΟΝ
Κοινότητος Δρυοβούνου-Βοΐου Κοζάνης

ἔτος

1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἡ ἔρευνα τῆς ἱστορίας ἐλαχίστου τινός γεωγραφικοῦ διαμερίσματος ἀπὸ ἀστόφους λαογραφικοῦ ὕλικου, προεκτὰ ἔννοιαν, ἐπιμασίαν καὶ ὠφέλειαν εὐρυτέραν. Ἀρκεῖ αὕτη νὰ συντελεῖται μεθοδικῶς καὶ νὰ στηρίζεται ἐπὶ δεδομένων ἀληθείας καὶ πραγματικότητος.

Ἡ ἐπιθυμία μου νὰ γνωρίσω βαθύτερον τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν ἑνὸς νευραλγικοῦ χωρίου τῆς Ἀντικῆς Μακεδονίας - Τὸ Δρυόβουνον -, εἰς ὃ ὑπηρετῶ ὡς διδάσκαλος ἐπὶ ὅρεϊαν, με ὥδυνε εἰς τὴν ἔρευναν ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐπορὰν, θέρειον, ἀθρινόρον, πρὸς δὲ καὶ τὰ ἔργα, τὰ ἑποια ἔσαν ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 1920 ἢ καὶ εἶναι καὶ μέχρι σήμερον, κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας, ὡς καὶ τὰ ὑπάρχοντα συνδεδεμένα πρὸς αὐτὰς ἔθιμα.

Δὲν τολμῶ νὰ ἱσχυρισθῶ, ὅτι παρούσῃ ὡς ἀποχόν τι καὶ ὅλως ἀπρωτον ἔργον. Καταχόμενος μακρὰν τῶν ὁρίων τοῦ Δρυοβούνου καὶ μὴ γνωρίζων τὰς λεπτομερίας τοῦ ἐρευνομένου, συνεκέντρωσα πληροφορίας ἐξ ἀτόμων αὐτοχθόνων καὶ γηγενῶν, ἐκ τοῦ γεωργικοῦ καὶ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ, διατηρῶντων ἀρκούντως ἐν τῇ μνήμῃ των τοὺς παλαιότερους τρόπους τῆς καλλιέργειας καὶ τὰ σχετικὰ ἔθιμα.

Πρόθεσις μου εἶναι νὰ εἰκονίσω τὴν ἀλήθειαν τοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τομέως τούτου, ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ νὰ ἐνισχύσω τὸ
κέντρον ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, διὰ τῶν
φτωχῶν καὶ ταπεινῶν μου προσπαθειῶν.

Ὁ συντάξας

Τριαντάφυλλος Πράππας
Διδ/τος Δρυοβούνου-Βοΐου Κοζάνης.

Ἐξετάζομενος τόπος: χωρίον Δρυοβούνον, παλαιότε-
ρον (Ντριάνοβο), ἑπαρχίας Βοΐου τοῦ νομοῦ Κοζά-
νης.

Ὁνοματεπώνυμον συλλογῆς πληροφοριῶν καὶ συμ-
πληρώσαντος τὸ ἐρωτηματολόγιον: Τριαντάφυλλος
Πράππας, ἑπαγγελματ. Διδάκταλος.

Διεύθυνσις: Δρυοβούνον-Βοΐου-Κοζάνης.

Πρόσωπα τὰ ὅποια παρέσχον πληροφορίας:

1) Ἀνδρέας Κωστόπουλος τοῦ Νικολάου, ἡλικίας
70 ἔτων.

2) Δημήτριος Πέγιος τοῦ Ἰωάννου, ἡλικίας 65 ἔτων.

3) Τριαντάφυλλος Κοντονικόλας, ἡλικίας 60 ἔτων.

4) Στέργιος Δημόπουλος τοῦ Δημητρίου, ἡλικίας 70 ἔτων

5) Εὐδοκία Μαζέτσκα τοῦ Ἀποστόλου, ἡλικίας
75 ἔτων, τὸ χένος Δημητρίου Κοντονικόλα.

Τὰ ὡς ἂνω ἄτομα εἶναι κάτοικοι Δρυοβούνου,

ἑπαγγελματ. τὸν γεωργόν καὶ κτηνοτρόφον.

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

AKADEMIA

ΑΘΗΝΩΝ

καλλιεργήσιμος γεωργική γῆ	5.800	στρέμματα
Βοσκότοποι	16.800	" "
Λαβώδεις ἑκτάσεις	3.000	" "
Ὀικόμοι, δρόμοι, λακκώματα	<u>600</u>	" "
Σύνολον ἑκτάσεως	26.200	

Τοποθεταί: Μπαρές, Ριζός, Λινάρια, Μετόχι,
Κουτεούφλιανη, Μοναστήρι, Γιουργιάνια, Μούεκα,
Ἀμπέλια, Βούλιαρη κ.τ.λ.

Αἱ καλλιεργήσιμοι ἑκτάσεις, καὶ δάσκη καὶ οἱ βοσκότοποι,
ἀνήκον εἰς φυσικά πρόσωπα, εἰς τοὺς μπένδες
τῆς περιοχῆς, εἰς τὸ Μοναστήρι καὶ εἰς τὴν κοινότητα.
Ἡ μοναστηριακὴ περιουσία ἀπὸ καιροῦ περιήλθεν
εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς κοινότητος ἀφ' ὅτου ἔπα-
ψε λειτουργοῦν τὸ Μοναστήρι.

Συμπληρώσεις ἐπὶ τῆς σελίδος 5 παράγραφος 1 (εἰδι-
ροῦν ἄροτρον:.....). Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 ἤρχισε
χρησιμοποιοῦμενον τὸ εἰδιροῦν ἄροτρον (μονόφτερον -
δίφτερον), τὸ ὁποῖον οἱ κάτοικοι ἐπιορμηθεύοντο ἐκ
τοῦ Βόλου Μαγνησίας. Ἀντιπροσωπεῖα ἐν Νεαπό-
λει-Βοΐου ὑπὸ Παπαχρίστου - Μάνου. Οἱ ἐκ τῆς
Μικρᾶς Ἀσίας πρόσφυγες ἐνισχύθησαν ὑπὸ τοῦ κρά-
τους διὰ τῆς παροχῆς εἰδιρῶν ἄροτρων.

Παραθέτομεν κατωτέρω τὸ χρησιμοποιοῦμενον παλαι-
ότερον καὶ νῦν ἄροτρον ἐν φωτογραφίᾳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Z

Σιδεράλετρον

Αι θνομαβιαί τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐξέδωκαν ἐπὶ τοῦ ἐργατολογίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 Τρακτέρ εἰς Δρυοβούνου. Ἐν χρήσει ἀπὸ τοῦ
 ἔτους 1945, ὑπὸ τῆς ἐνώσεως γεωργικῶν συν/σμῶν.
 Πρῶτος κάτοχος Τρακτέρ, κάτοικος Δρυοβούνου,
 Δημήτριος Δημόπουλος, τό'τος 1957. Παρατί-
 θενται φωτογραφίαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μηχανή θεριμού υπάρχει εἰς τὸ χωρίον ἀπὸ τοῦ
 ἔτους 1960. Πρῶτος ἰδιοκτήτης, Φώτιος Ζαχόπουλος.
 Σήμερον υπάρχον καὶ ἄλλαι Μηχανὴ θέρματος
 βεαχῶν: 76 ἔαρημα τῆς θέρεικῆς.

Μηχανὴ ἀλωνισμοῦ (Πατόσα), τὸ πρῶτον
 1955.

Συμπληρώσεις εἰς τὴν βελίδα 4, περὶ ξυλίνου ἄροτρου.
 Τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ χρησιμοποιεῖται ἕως
 σήμερον δι' ἄρθσεις μαλακῶν ἔδαφῶν. Κατεσκευά-
 ζετο ὑπὸ εἰδικῶν τεχνιτῶν (ἀλετράδων) κατοχο-
 μένων ἐκ τῶν καστονοχωρίων περιοχῆς καστοριάς,
 ἐκ ξύλου συνήθως ὀξυᾶς. Ἐπ' αὐτοῦ δὲν παρατη-
 ροῦνται διαφοραὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐρωτηματο-
 λογίῳ σχεδιασθέντων. Ἡ μόνη διαφορὰ παρατηρεῖ-
 ται ἐπὶ τῆς χειρολαβῆς. Παρατίθεται φωτογραφία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξυλάλετρον μετὰ θυροῦ καὶ ξυλῶν.

Σιδεράλετρον μετὰ τοῦ θυροῦ καὶ ξυλῶν.

Τὸ ὄνι εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον σιδεράλετρον
εἶναι οὐκ ὀρθογώνιον, ἐνῶ τὸ τοῦ ξυλάλετρου,
εἶναι οὐκ ὀρθογώνιον, καταλήγοντος εἰς
ὁξείαν κορυφήν. Ταῦτα κατεσκευάζοντο ὑπὸ οἰδη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ρουγγών τῆς περιοχῆς.

Τὰ ἔργα θεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότερου (ειδυροῦ - ξυλίνου), ἦσαν καὶ εἶναι τὸ ἐκεῖ, πριόνι, ἀρίδα, ἐμιλάρι, ἐφυρί, λίμα, καρφιά κ.τ.λ.

Συμπληρώσεις ἐπὶ τῆς ἐελίδος 10 τοῦ ἔρωτηματολογίου περὶ ἰσοπεδώσεως τοῦ ὀρχωμένου χωραφιοῦ.

Χρησιμοποιοῦνται ἡ ξυλίνη ἐβάρνα διὰ τὰ μακρὰ ἔδαφη, ἡ ἐιδερένια διὰ τὰ ἐκτενρὰ καὶ διὰ τὰς μικρὰς ἐκτάσεις ἡ τσουγκράνα. Παρατίθενται φωτογραφίαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ξυλίνη ἐβάρνα

AKAΔHMIA

ΛΟΗΝΩΝ

Σιδερένια εβάρνα

Ίσοπέδους χωραφιού μικρᾶς ἐκτάσεως με
τρουγκράνα.

Έργαλεία διὰ τὸ ἐκσκαίειν καὶ ἐκκαίειν τοῦ ἄγρου
καὶ τοῦ κήπου: Δικέλι, τῶπα, καθῆας, σκαφιστήρι,
καὶ μπέλι. Παρατίθενται φωτογραφίαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἔργαλεία διὰ σκάψινον ἄγρου ἢ κήπου.

μπέλις διὰ τὸ σκάψινον τοῦ κήπου.

Ὁ θερισμός γενικά τῶν δημητριακῶν, γίνεται καὶ γίνεται μὲ τὸ δερπᾶνι εἰς ἄγρους μικρὰς ἐκτάσεως καὶ εἰς τοποθεσίας, ὅπου σήμερον εἶναι ἀδύνατος ὁ θερισμός μὲ σύγχρονα θεριστικά μέσα. Αἱ μεγάλαι ἐκτάσεις, καὶ ὅπου ἡ βαρύτης τὸ ἐπιτρέπει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

θερίζονται με θεριστικούς μηχανές. Ο θερισμός του
σανού, τριφυλίου και μπιζελίων γίνεται με την
κόβαν. Παρατίθεται φωτογραφία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ο θερισμός ενεργείται κατά τον μήνα Ιούλιον,
δι' αυτό και ονομάζεται και θεριστής.

Οί θερισταί ετοιμάζουν τὰ ξερκαλεῖα δερπάνια,
ἀκονόπετρες καὶ παλαμαριές. Ἡ παλαμαριά εἶναι
ξύλινη, ὅμοια μὲ παλάμη καὶ ἔχει δέσσεις (τρίπες)
διὰ τὰ τέσσερα δάκτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χεριοῦ.
Ετοιμάζουν τὰ δερματικά, ποὺ γίνονται ἀπὸ τὸ
πέτελος τῆς βρίζας, ἀεροῦ προχυομένης βραχοῦν
καὶ μαλακώσουν. Οἱ θερισταί πηγαίνουν πρῶτ' ἐπὶ
χωράφια. Ἐπὶ δεξιὸν χεῖρ κρατοῦν τὸ δερπάνι καὶ
ἐπὶ ἀριστερὸν τὴν παλαμαριά καὶ θερίζουν ἀφή-
νοντας κάτω τὰς χερίες. Τὸ μεσημέρι ξεκινοῦν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ζονται καὶ ἔχουν τὸν καιρὸ νὰ ἀκονίσουν τὰ δερμά-
νια τους. Τίς ἀπογευματινὲς ὥρες δένουν τὰ δερμά-
τια. Τὰ μεγάλα δερμάτια τὰ ὀνομάζουν ταχαροδέματα,
δηλαδή ἀπὸ ἑνα δερμάτι θά βγῇ ἑνα ταχάρι. (Ἰωάννης)
δικάρι. Ὁ θεριστής ξεκουράζεται μὲ τὸ τραγοῦδι
πάνω στὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς. Τραγουδοῦν δὲ τὸ θέρο
ξεχωριστὰ τραγοῦδια ὡς π.χ.

Κάτω στους τρανοὺς τοὺς κάρπους καίετὰ πράσινα λειβάδια
ἔσπειρα ἐπεὶ δικάρι φύτερῶε μαργαριτάρι.

Κι ἔβαλα περσοὺς ἐργάτες. Ἐβαλα κι ἑνα λεβέντη
γιὰ νὰ δένει τὰ δερμάτια!

καὶ ἄλλο:

Ἐκκλησία μου τ' ἀρχαγορνεὺς νά πᾶς νὰ βετιλέψῃς;

Ἀπόστασεν ἡ ἀρχατιά στ' ἀφεντικά χωράφια.

Ἀπόστασεν ὁ πρῶτος μας στ' ἀφεντικά χωράφια,

ἀπόστασε κι ὁ οὐρατῆς ἀπόρχεται πό πίσω! ⁴

Ὅταν τελειώσῃ ὁ θέρος οἱ θερισταὶ εὗχονται ἀλλή-
λους καὶ καλὸ ξόδιασμα καὶ τοῦ χρόνου πλεονέκτημα
νὰ δώσῃ ὁ Θεός! κλ. Καὶ οἱ θερισταὶ παίρνουν ἀπὸ
τὰ καλύτερα στάχυα καὶ πλέκουν τὸ δράκο.

Περὶ δράκου γίνεται λόγος εἰς τὸ ἐρωτηματολό-
γιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συμπληρώσεις εἰς τὴν βελίδα 18 κεφάλαιον
Γ' Ἀλωνισμός.

Μετά τὸν θεριερόν ἑλάμβανε χώραν ἡ λαμπρὰ
ἱεουργία τοῦ Ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλώνια χωματένια ἢ
πλακόστρωτα, ἔχινοντο εἰς ὑψηλῶματα ὥστε νὰ
τὰ (πιάνει) ὁ ἄνεμος. Ἐκεῖ μεταφερόταν μέ τῶα
τὰ δεράτια, τὰ ὁποῖα διεσκορπίζοντο γύρω ἀπὸ
τὸν (βένετσαρο).

Μετὰ τὴν Ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου μπαίνουν τὰ τῶα
(ἄλογα, βόδια) εἰς τὸ ἀλώνι. Ἡ ἀρχὴ εἶναι δύσκολη.
ἀπὸ τὸν ὄγκο τῶν δερατίων, συχνά-κιό ὄμως
τὸ ἀλώνι στρώνει καὶ ἡ ἐργασία διὰ τὸν ἄνθρω-
πον καὶ τοὺς ἐννερχάτας τοῦ, τὰ τῶα γίνονται
εὐκολώτερη. Ὁ Ἀλωνιστὴς προτρέπει μέ ἑνθαρ-
ρυντικὰ λόγια τὰ τῶα εἰς τὸ δύσκολο ἔργον.
Τὰ καλάρια ἐπιάζουν καὶ ληανίζονται κάτω
ἀπὸ τὰ βαρεῖα πατήματα τῶν τῶων, ἐνῶ οἱ
Ἀλωνιστάδες μέ τὰ δεικνάνια χυρίζουν δύο καὶ
τρεις φορές τὰ καλάρια. Ἐγίνε πλέον τὸ ἄχυρο
καὶ πρέπει νὰ τὸ βγάλουν ἀπὸ τὸ ἀλώνι.
Ἔπειτα μέ τὰ φκιάρια, τὰ καρπολόγια, μέ τὴν
ξύλινη τζουγκράνα συγκεντρώνουν τὸν σωρόν
τοῦ βιταριοῦ εἰς τὴν μέσην τοῦ Ἀλωνιοῦ.
Ἐπάνω εἰς τὸ σωρὸν βιάζουν καὶ ἓνα ἐκὸρδο.
Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ σωροῦ χαράσσεται τὸ σημεῖον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τοῦ Σταυροῦ. Τώρα πλέον χρειάζεται αέρας
διὰ νὰ γίνη τὸ λίχνισμα. Περιληπτικῶς νὰ ἡ
ἐπικλήσις τοῦ λίχνιστοῦ:

« Τράβα, ἀγέρα μ'δροσερέ, ἀγέρα μ' χαϊδερένε,
νὰ δροσιστεῖ ἡ καρδούλα μου, νὰ χιάνει τὸ κορμίσου »

Μόλις τελειώσῃ τὸ λίχνισμα οἱ γυναῖκες δερμο-
νίζουν τὸ ὄψωρ, τὸν περνοῦν διλαδὴ ἀπὸ με-
γάλου ἀραιό κόκκινου (δερμόνι) διὰ νὰ διαχωρί-
σούν οἱ ξένες ὕλεις ἀπὸ τὸ εἶτάρι.

Διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ποσότης τῆς παραγωγῆς,
ὁ νοικοκύρης μπήχει τὸ καρπολόγι ἐπὶ μέση
τοῦ ὄψωρου. Ἀφροῦ τελειώσῃ ὁ ἔλχνισμος, ἡ νοικο-
κυρά δένει εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐτένεδιαρου μίαν
πρόχειρη βκούπα καὶ διάφορα λουλούδια, βηρεῖον
ὅτι ἔζηξε ἡ κοπιώδης ἐργασία τοῦ θεριώμοῦ - ἄλ-
νισμοῦ.

Τὸ εὐλογημένον εἶτάρι μεταφέρεται ἐπὶ ἐπίτι
διὰ νὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀγρότου εἰς
τὸν δύσκολον ἀγῶνα τῆς ζωῆς του.

AKADEMIA

ΑΘΗΝΩΝ

τρυγητή αλωνισμού

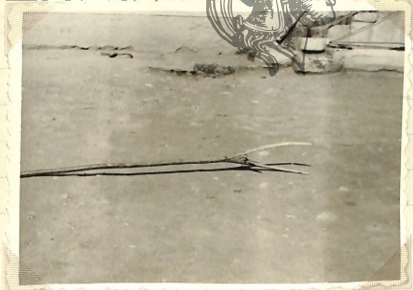

δερμόνι, φκιάρι, καρπολόι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δικράνι

AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

24890ται μεταφέροντες λιπάσματα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Σπαρμένος λαός με σπάρη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εν Δρυοβούνω εν 10-4-1970

Συλλογείς: Τριαντάφυλλος Πράππας, Αιδ/τος
Δρυοβούνου - Βοΐου Κοζάνης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘ/ΤΗΣ ΔΗΜ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΪΟΥ
Ἀριθμ. Ἀρωτ. 1054

Ἐν Σιατίστῃ τῇ 21-4-1970

Πρὸς

Τὸ Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Εἰς Ἀθήνας

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πέμψωμεν ὑμῖν συνημμένως Ἑρωτηματολόγιον διὰ ψυχολογικά ἔργα καὶ κετ' ἐθιμον πυρᾶς συμπληρωμένον ὑπὸ τοῦ διδ/λου Πράππα Τριανταφύλλου τοῦ Δημ. Σχολείου Δρυοβούρου τῆς Περιφερείας ἡμῶν.

Μετά τιμῆς

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Βοΐου

Δημ. Κυριακόπουλος

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΙΟΥ
3^Η ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 68

Πρός:

Τό Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας

Ἀναγνωστοπούλου 14

(Διά τοῦ κ. Ἐπιθ/τοῦ Δημ. Σχολ. Βοῦ)

Εἰς Ἀθήνας (136)

Λαμβάνω τήν τιμήν νά ὑποβάλω Ὑμῖν συνημμένως
Ἑρωτηματολόγιον, δεδόντως συμπληρωμένον μετά
χειρογράφου τῆς συλλεχθείσης ὕλης λαογραφικοῦ
ὕλικου, ἀναφορικῶς μέ τήν σποράν, θερισμόν, ἀλω-
νισμόν, χρησιμοποιοιθέντων ἄλλοτε ἢ χρησιμοποιοι-
μένων καί σήμερον γεωργικῶν ἐργαλείων, ἐθίμων
κ.τ.λ., τοῦ χωρίου Δρυοβούνου- Κοζάνης καί νά
παρακαλέσω ὑμᾶς καθ' ὅσον κατ' Ὑμᾶς.

" Ὑποβολή Ἑρωτηματολο-
γίου καί χειρογράφου,
λαογραφικοῦ ὕλικου, ἡ-
ρίου Δρυοβούνου-Κοζάνης".

Ἐν Δρυοβούνῳ τῇ 16-4-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΪΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 1054

Ἡμερομηνία 20-4-1970

Ἐπιδεικνύσας

Ἐν Ἀθήναις τοῦ Σχολείου

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΠΑΡΗΛΑΣ